

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v;
pogojem prostor 60 v; razglašeni in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 28.

V Ljubljani, ponedeljek dne 4. februarja 1918.

Leto II.

„Slovenskemu Narodu“

od 12. in 26. januarja 1918.

Povejte kakšen vrag vas je premotil,
da ali ste siepe misli se igrali.
Hamlet — Slovenec.

Tragičen konflikt podlaga »Slovenski Narod«
od 12. in 26. januarja 1918. Povejte kakšen vrag vas je premotil, da ali ste siepe misli se igrali. Hamlet — Slovenec.

Tragičen konflikt podlaga »Slovenski Narod«
od 12. in 26. januarja 1918. Povejte kakšen vrag vas je premotil, da ali ste siepe misli se igrali. Hamlet — Slovenec.

Enako nelojalno »Slovenski Narod« kaže
na češko socialno demokracijo. Češki tovariši
so mu izobraznejši in nadarjenjši, in vendar
bi se od teh slovenski socialni demokrati ne bi
mogli učiti drugega nego šovinizma in one kon-
fuznosti, katere vlada tudi člankarja »Sloven-
skega Naroda«. Dogodki pač že kažejo ali so
češki socialisti krenili pravo pot ali pa utegejo
postati s češkimi narodnjaki vred grobokopi
lastnega naroda!

Socialdemokratična stranka slovenska je
pribila in še enkrat pribije, da so majniške de-
klaracije opre le na eventualno zmago entente
ali pa na notranjo revolucijo. Ta, po lastni mo-
či češkega in slovenskega naroda, pa je docela
nemogoča. Politčna zgodovina nas pa uči, da
sta obe deklaraciji nastali dejanski izven naše
države. Socialna demokracija vidi, da je češka
in slovenska narodna stranka stavila vse na
eno kocko in nič na lastne moči, radi tega vidi
nevarnost za lastno ljudstvo, ako se pričako-
vanje narodnjakov ne uresniči. Socialna demo-
kracija stoji le na realnih tleh samopomoči in
polna zmaga potem internacionalnega demo-
kratičnega gibanja je ne-le mogoča, ampak go-
tova, zato iz cele duše obsoja češke socialde-
mokratke, ki so zapustili skupni boj združenega
proletarijata in so s Poljaki vred razcepili nje-
gove moči ter vsaj za sedaj onemogočili zmago
demokracije. Ali ni morda zadnja stavka do-
kazala, kako so zašli češki in poljski socialde-
mokrati? Ali ne bi morda že 14. januar prinesel
avstrijskemu ljudstvu svobodo, ako je bilo av-
strijsko delavstvo združeno, ako je ves namški
in madjarski, češki, poljski in jugoslovanski
proletariat stopil kakor ena sama bojna četa z
eno voljo in z enim dejanjem na plan? Ali niso
ostali nemški in madjarski sodrugri sami? Ali
niso zamudili češki »tako inteligentni«
sodrugri odločilni zgodovinski trenutek? Jugoslovanska
socialna demokracija pa ima čisto vest in živo
svest, da je le ena pot do svobode slovenskega
ljudstva, to je pot k demokraciji ljudstva ter
da je le ena četa, ki je v stanu doseči jo, to je
združeni internacionalni revolucionarni prole-
tariat! Od slovenskih in čeških inteligentov so
jugoslovanska socialdemokratična nima drugega
učiti nego nedoslednosti in pomanjkanje mo-
škega poguma. Da tega nimajo, so dokazali
slovenski in češki narodnjaki ob nastopu vojne
1914 pa do odločnega čina socialdemokrata
Frica Adlerja.

Delavci in delavke! Izvrševalni
odbor vaše stranke je izdal vsled velikih zgo-
dovinskih dogodkov od 14. t. m. manifest na
vas, ki pozivlje slovenske delavce, naj strnejo
svoje vrste in stopijo ob stran združenega de-
lavstva, da izvojuje svobodo ljudstvu in naro-
dom. V manifestu je moral izvrševalni odbor
z boljšo povedati, zakaj veliko gibanje nem-
ških in ogrskih sodrugov ni moglo imeti uspe-
ha, ker so češki in poljski delavci zašli na pot
nacionalizma ter zrušili avstrijsko delavsko
internationalno.

Niste mogli drugače razumeti tega mani-
festa kot poziv za najodločnejši boj socialne
demokracije, za svobodo poedincev in svobodo
narodov. Poznate svoj jasen in lep socialdemo-
kratični delavski program: Cilj vam je poli-
tična, gospodarska, socialna in kulturna svobo-
da vsakega pojedinca in vsakega naroda. Pot
v dosego tega cilja vam je internacionalni, re-
volucionarni razredni boj združenega delav-
stva. Nositelj tega boja je socialdemokra-
tična stranka združena v internacionali. Vse
vaše delo, vse vaše žrtve šle so dosedaj v do-
sego teh ciljev po tej poti! Vsak od vas še ta-
ko priproste razuma in še ako neuk, razume
jasne temeljne besede programa socialdemo-

kratične stranke in vsi ste se vedno strnili v
boju za svoj program.

No, slovenski inteligentje tega programa
nečesto poznati, tega programa nečesto raz-
zumeti.

Vzemite v roke »Slovenski Narod« od 26.
t. m.; pisec članka proti manifestu se dela, da
ne razume vsebine — ako bi jo razumel, bi se
moral skriti osramočen v zadnji kot svoje slo-
venske domovine — pisec se dela, kakor bi ne
poznal delavskega socialdemokratičnega pro-
grama — ako bi ga poznal, bi moral pozvati
lastne pristaše, naj neustrašeno sledé za vašo
rudečo revolucionarno zastavo — in ko se je
tako potvoril, očita delavstvu, kakor bi se od-
težalo boju za demokracijo in samoodloče-
vanje narodov ter po jezuitski vabi delavstvo:
naj za božjo voljo vendar gre z njimi, meščani
in narodnjaki! — za demokracijo in samo-
odločbo narodov!!

Boj za demokracijo je bistvo delavske
stranke. Za ta boj je delavstvo krvavelo in
ždelo po ječah meščanskih držav desetletja od
prvega postanka socialdemokratičnih strank.
Radi tega boja ste bili tudi vi slovenski delavci
najbolj obsovaženi in preganjani od nemške in
slovenske gospodske, od nemškega in sloven-
skega gospoda, zaničevani kot proletarci in po-
niževani vsak v svojem kraju, gori na prižnicah
in doli po občinskih pisarnah! Vi ste izbojevali
po celem kulturnem svetu prve pogoje demo-
kracije in svobode ljudstva, splošno volilno
pravo. Avstrijski proletariat se je dvignil dne
14. januarja za zadnji boj za svobodo ljudstva
in narodov! In dne 26. istega meseca vam
je prišlo glasilo slovenskih inteligentov z vabi-
lom: pomagajte nam, liberalni gospodi, v boju
za demokracijo in samoodločbo narodov!! Pač
vedo, da brez delavcev v tem boju ne dosežejo
ničesar, posebno pa ne jugoslovanske države
s hrvatskim pravom in habsburški krono!!

Delavci in delavke! Ali vas ne ob-
ide rdečica jeze nad takim brezvestnim poče-
njanjem? Ali pa gnus nad trivijalnim jezui-
tizmom in politično propalostjo ljudi, ki pišejo
glasilo slovenske inteligence, slovenskega me-
ščanstva? Iz tega počenjanja sklepajte, kakšna
usoda čaka slovenskega delavca v tej bodoči
jugoslovanski državi, katero hoče ustanoviti
»Slovenski Narod«!

Ze gube klerikalni in nacionalni šovinisti
tla pod nogami, že jim gori streha nad glavoi
Radi tega postajajo tudi oni demokracije in va-
bijo vas internacionalne revolucionarne za-
vedne delavce razrednega boja, da se posta-
vite v njih vrste!

Odgovorite jim po latinski: punica fides
— nulla fides; vaša zvestoba — vaše izda-
jalstvo!

V Trstu, dne 30. januarja 1918.

Dr. H. Tuma.

Stavka v Nemčiji.

O početku stavke v Berlinu posnemamo iz
29. številke »Vorwärtsa« sledeče:

Med zahtevami, ki jih zastopajo sedaj de-
lavске mase z naraščajočim poudarkom, ni ni-
tne, katere bi ne odobraval hkrati tudi ogor-
na večina nemškega naroda. S tem je dano tudi
že načelno stališče socialne demokracije k se-
danjemu gibanju. Če bi hoteli zlorabljati delavci
svojo neobhodno potrebno delo v produkcijs-
kem procesu zato, da bi oni sami, ki so manj-
šina, hoteli vsiliti svojo voljo večini, tedaj bi
moral to zavračati. Ali tako ne stoji stvar.
Kar hočejo nemški delavci, to hoče z njimi
ogromna večina vsega prebivalstva.

Dalje apelira »Vorwärts« na angleško in
francosko delstvo, da naj pokaže v tem tre-
nutku, da ima prav tako resno voljo za mir ka-
kor nemško.

Stavkajoče delavstvo se je zbralo v pone-
deljek 28. januarja na shod v »Domu strokovnih
organizacij«. Na shod je prišel tudi zastopnik
socialno demokratične stranke za Nemčijo, da
nagovori stavkajoče. Stavkajoče delavstvo mu
je to dovolilo. Prav tako je dovolilo tudi nekemu
članu neodvisne socialno demokratične stranke,
da izpogovori nekaj besed. Nato je izvolil shod
vodstvo za stavko, sestojéče iz delegatov stav-
kajočih in iz zastopnikov obeh socialno demo-
kratičnih strank.

Shod je postavil sledeče zahteve:

1. Skorajšen mir brez aneksij, brez kon-
tribucij, na podlagi pravice samoodločevanja
narodov, odgovarjajoč izvršnim določbam, ka-
kor so jih formulirali ruski ljudski zastopniki v
Brestu Litovskem.

2. K mirovnim pogajanjem se pritegnejo de-
lavski zastopniki iz vseh dežel.

Posebej za Nemčijo se zahteva:

3. Izdatnejša oskrba z živili s tem, da se
ugotove zaloge živil po produkcijskih obratih in
trgovskih skladiščih v svrhu enakomerne raz-
delitve vsem krogom prebivalstva.

4. Izjemno stanje se odpravi takoj. Zboro-
valna pravica stopi takoj zopet popolnoma v
veljavo, prav tako tudi pravica svobodnega iz-
ražanja v časopisu in na shodih. Varstveni za-
koni za delavce in mladostno delavstvo se mo-
rajo takoj zopet uveljaviti. Vsi ukrepi vojaške
uprave, s katerimi je ta posegla v delovanje
strokovnih organizacij, se razveljavijo takoj in
novi ukrepi se preprečijo.

5. Militarizacija obratov se razveljavi.

6. Vsi, ki so obsojeni ali aretirani zaradi
političnih dejanj, se takoj izpuste na svobodo.

7. Vse državne naprave v Nemčiji se mo-
rajo temeljito zdemokratizirati. Najprej se uve-
de splošna, enaka, direktna in tajna volilna pra-
vica za pruski deželni zbor. Volilno pravico
imajo vsi moški in ženske, stari nad 20 let.

Shod je sprejel še sledečo resolucijo:

»Ker prinaša le brezpogojna solidarnost
uspehe, obljubljamo, da nastopimo z vso silo
proti vsakemu postopanju napram našim vodi-
teljem, zastopnikom in pooblaščencom. Obenem
pa nujno pozivljamo vse proletarce Nemčije
kakor tudi one iz ostalih vojskujočih se držav,
da prično s stavkami mas, kakor so to že bili
uspešno izvršili naši delavski tovariši v Avstro-
Ogrski, kajti šele skupni, mednarodni razredni
boj nam prinese mir, svobodo in kruh.«

Isti večer bi morali biti v »Domu strokov-
nih organizacij« shod železničarjev, ki pa ni
imel nobenega stika s stavko. Dnevni red tega
shoda je bil: »Delovni čas železničarjev«. V
zadnjem trenutku je pa policija prepovedala
shod. Velika dvorana je bila prenapolnjena. Ko
so izvedli zborovalci za prepoved, so se mirno
razšli. Železničarje v vzhodne železnice, ki so
hotel priiti skupno na shod — bilo jih je več
sto — je razgnala policija že prej, preden je bila
znana prepoved v zborovalni dvorani.

Sijajen rudarski shod v Idriji.

V nedeljo 27. t. m. se je ob 9. dopoldne
zbralo v veliki dvorani pri »Črnem orlu« 530
moških delavcev in 179 žensk. To število je
med shodom naraslo na okroglo 1000 oseb.
Shodu sta predsedovala za podružnice rudarske
»Unije« sodruga Bajt in Vidmar. Kot glavni po-
ročevalec k dnevnemu uredu je poročal sodrug
Straus. Obrazložil je obširno uspehe in neuspe-
he, ki jih je imela na zadnjem shodu izvoljena
deputacija pri raznih oblastih. Prečital je re-
solucije z dne 30. septembra 1917 in z dne 6.
januarja 1918 ter pismen odgovor, ki ga je dala
c. kr. dež. vlada po c. kr. okrajnem glavarstvu
v Logatcu na delavske zahteve od 6. januarja
t. l. Nato je podal obširno poročilo za krajevni
del. odbor rudarske zadruge glede razprave in
odgovorov c. kr. rudarskega ravnateljstva na
delavske zahteve sodr. Jazber. Delavstvo je
bilo z neuspehi svojih zahtev zlasti glede pre-
hrane in regulacije temeljnih plač skrajno neza-
dovoljno. Klicalo je ogorčeno, da se z obljubami
ne da več tolažiti. Mir in to kar zahtevamo ho-
demo imeti, prej ne gremo na delo, nosili bomo
odgovornost sami i. t. d. Le z veliko težavo se
je posrečilo sodr. Strausu razburjene zboro-
valce prepričati, da za stavko sedaj, ko se je
drugod končala, ni primeren čas in jo je treba,
če se hoče imeti uspeh, temeljito organizirati.
Zato naj se od tega skrajnega boja za sedaj od-
stopi, pripravi pa za takrat, ko bo primorano
nastopiti zopet drugo organizirano delavstvo.
Za enkrat pa naj sprejme resolucijo, ki se glasi:

Resolucija.

Rudniško delavstvo, zbrano na javnem
shodu, dne 27. januarja 1918 v pivarni pri »Čr-
nem orlu« v Idriji je sklenilo soglasno sledeče:

1. Delavstvo odločno izjavlja, da vztraja
pri zahtevah, sklenjenih v resoluciji z dne 30.
septembra 1917 v »Jožefovi čakalnici«, z dne
6. januarja 1918 pri »Črnem orlu« osobito glede
prehrane in regulacije temeljnih plač in da-
našnjih zahtevah ter je odločeno, da se posluži,
če bi se rešitev zavlačevala ali če bi bila ne-
ugodna, najskrajnejših, zakonito dovoljenih
sredstev.

2. C. kr. vlada se pozivlja, da takoj od-
pravi brezpravnost delavstva, ki je nastalo
vsled militariziranja industrijskih podjetij.

3. Rudniške in gozdne vpokojence, kakor
tudi idrijske vpokojence, se je iz rudniške apro-
vizacije izločilo ter proti njih volji izročilo za
prehrano občinam. Zato se c. kr. vlada pozivlja,
da takoj dovoli vsem, ki so bili pred 15. avgus-
tom 1917 v rudniški aprovizaciji prosta izbira
za prehrano v zadržnih oddajališčih. Vojne
zveze v Idriji.

4. Rudniško aprovizacijo v Idriji vodi rud-
niško predstojništvo, občinsko pa mestno ge-
rentstvo popolnoma absolutno brez sodelovanja
ljudskih zastopnikov. Takim protipostavnim in
nedemokratičnim upravam ni delavstvo nikdar
zaupalo, posebno pa ne zaupa danes. Zato se
c. kr. vlada pozivlja, da uredi organizacije
ljudske prehrane v Idriji tako, da bodo pri rud-
niški aprovizaciji sodelovali od delavstva, pri
občinski pa od vseh slojev občine izvoljeni za-
stopniki.

5. V rudniški aprovizaciji sprejeto blago,
ki se plačuje proti odtegnitvi pri rudniški bla-
gajni, naj se zapišejo vsakokrat v množini in
ceni na plačilne listke, da bo vsakemu razvidno,
koliko blaga je prejel in po kateri ceni.

6. Občinski odbor v Idriji je bil razpuščen
brez utemeljenih povodov in proti volji obča-
nov. Postavljeni so bili gerent in svetovalci, ki
so vsi pristaši ene same stranke v Idriji, kar se
ne strinja s § 9. občinskega reda, glasom ka-
terejga morajo biti vsi občani deležni enakih ob-

činskih pravic in koristi, kar se mora posebno
poudarjati sedaj glede prehrane. Zato se c. kr.
vlada pozivlja, da nemudoma odredi razpis ob-
činskih volitev v Idriji ter tako vzpostavi zopet
ustavstveno mestne uprave.

7. C. kr. vlada se pozivlja, da odstrani vse
ovire za sklep miru s tem, da prizna nepotvor-
jeno demokratično pravico samoodločevanja
narodov v vseh deželah.

Ta resolucija se je po kratki debati z do-
datkom predsednika Bajta navdušeno sprejela.
Ravnatoko se je sprejel tudi predlog M. Kle-
menčiča, da se delo na drž. cesti opravlja v
času od pol 12. dopoldne do 7. zvečer, namesto
od 7. jutraj do 3. popoldne. Končno so govorili
še Pivk, Straus in Bajt, nakar je bil lepi shod
zaključen, zborovalci pa so se popolnoma mirno
razšli.

Politični pregled.

= Avstrijski Slovani in mirovna pogaja-
nja. Jugoslovanski klub, Cesky svaz in Ukrajini-
ska zveza so predsedniku avstrijske delegacije
poslali dopis, v katerem z ozirom na predlog
njihovih delegatov glede udeležbe avstro-ogr-
skih narodov na mirovnih pogajanjih zahtevajo,
naj se čim prej skliče plenarna seja delegacij,
da se zamore pravočasno rešiti omenjeni
predlog.

= Bog nas varuj stanovskih preprirov ali
razrednega boja, v katerem hoče en sam ži-
veti na stroške drugega. Ta stavek je med dru-
gimi napisala najnovejša »Domovina«, nekako
glasilo novo ustanovljene Jugoslovanske de-
mokratične stranke »v Mariboru«. Stranka si
je dala ime demokratične, v svojem program-
nem članku pravi, da se morajo demokratizirati
javne korporacije in javno življenje, ki bodo
podlaga novi jugoslovanski državi, na drugi
strani pa trdi, da je razredni boj največja ne-
varnost, ki nas je varuj bog. V tem nasprotju
tiči pravo konjsko kopito. Na Slovenskem ka-
kor povsod drugod imamo brezpravne ljudi,
delavce, učitelje, uradnike, občinske in držav-
ne, zasebne, ki imajo le malo pravic ali pa nič
ali vsaj omejene so njih pravice. Po načelih de-
mokratične stranke torej bog ne daj, da bi vsi
ti sloji, ki so v večini, zavzemali za svoje ena-
kopopravnost. Ta nova dem. stranka sicer pravi,
da ni prav, če hoče en sam živeti na stroške
drugega, popolnoma pa zamolči, kako naj slo-
vensko ljudstvo doseže enakopravnost. Ali naj
čaka ljudstvo na milost privilegiranih stanov?
Ali naj čaka vse slovensko in jugoslovansko
delavstvo, da se meščanske stranke zabarikada-
dirajo po »Stirgkhovem« sistemu še z novimi
privilegiji? To vendar ni prava pot k svobodi
ljudstva! Prav nasprotno načelo mora obve-
ljati? Tudi mi smo mnenja, da mora v novi
družabni organizaciji, naj bo že kakršnakoli,
zmagati demokracizem, a to je le tedaj mogoče,
če tudi sodeluje pri novi tvorbi kot enakopraven
faktor ter prisili merodajne politične faktore,
da se demokratizira vse javno in tudi socialno
življenje, to gre pa le z bojem brezpravnih
slojev s privilegiranci, ker ti ne priznavajo na-
čelo demokracizma. Mi ne maramo milosti, mi
hočemo samo pravice, in dokler sami ne pri-
dejo z enakimi predlogi, jim ne moremo ničesar
verovati. Geslo demokracizma se mora iz-
vesti; skrajno neodkratosrčno pa je, če nagla-
šajo na eni strani demokracizem, na drugi pa
pravijo najnovejši demokrati: bog ne daj, da
bi se hoteli potezati za svoje pravice, za ena-
kopopravnost. Da, res, če akceptiramo tako po-
litiko, smo pa res politično popolnoma nezreli!

= Iz poslanske zbornice. Na zadnji seji
poslanske zbornice so poslanec Friedmann in
tovariši vložili interpelacijo na trgovskega mi-
nistra v zadevi porabe usnja za civilno prebi-
valstvo.

= Pritožbe nemških agrarcev. Pri mini-
strskem predsedniku dr. pl. Seidlnju se je vršila
v četrti konferenca nemških agrarcev —
Jugoslovani, Čehovi, Ukrajinci in Italijani —
v navzočnosti ministra za ljudsko prehrano.
Agrarsko odposlanstvo je opozarjalo, da Ogr-
ska ni dobavila armadi za februar določeno
množino moke, kar bo imelo neugodne posledice
za obstoj naše živinoreje; zahtevalo je se-
menskega žita za spomlad ter opozarjalo na po-
sledice vpoklica 18 do 24 let starih oproščencev.
Ministrski predsednik in minister za ljudsko
prehrano sta obljubila da se bodo pritožbe po
možnosti upoštevale.

= Ogrski državni zbor. V ogrski poslan-
ski zbornici je ministrski predsednik dr. Wekerle
označil kot prvi čin velike politične izravnavne
razširjenosti volilne pravice na podlagi primerni
zgodovinskemu razvoju Ogrske. Vlada hoče na-
dalje inavigirati napredujoči dobi odgovarjajočo
socialno politiko, razviti vzgojo ljudstva in upravo
izjednostaviti. Glede posestne politike, izjavlja
Wekerle, da je prva zahteva narodnih interesov,
da ostane zemlja v »naših« rokah. Glede mi-
rovnih pogajanj je rekel dr. Wekerle: Ali bodo
sedanja mirovna pogajanja dovela do splošnega,
trajnega miru, tega sedaj ne morem reči za gotovo.
To pa vem, da smo odkrito in resno pripravljeni
za mir. Mi nečemo ničesar zavojevati, mi smo
pripravljeni, iskati pravo in dostojno sporazum-
ljenje, ki vodi do trajnega miru. Edini naš pogoj
je nedotakljivost našega teritorija in naše pravice,
da si sami uredimo naše notranje zadeve. ne do-
volimo, da bi se pri nas razvile kali razkroja in

da bi razdirajoč način dvignile glavo ljudske skupine, ki se tvorijo sedaj pod geslom miru. Zvezo z Nemčijo smatramo za najuspešnejše zavarovanje miru ter jo želimo ohraniti in okrepiti. Naš cilj je tudi samostojna ogrska armada kot del skupne armade; vodstvo in notranja organizacija ostane skupno. Na tej podlagi je cesar našo zahtevo odobril. Reforma pa se seveda izvede šele po vojni. Na to je govoril grof Stefan Tisza in izjavil, da odobrava Wekerlejevo agrarno reformo. Nasproti Avstriji si mora Ogrska na vsak način zavarovati svojo gospodarsko svobodo in samostojnost. V vprašanju volilne reforme upa, da se doseže kompromis. Delovna stranka bo vlado podpirala. Seja se je potem zaključila. Prihodnja seja v torek. — Iz Budapešte se z dne 1. februarja brzojavno poroča: ustavna stranka se je sestala danes na konferenco, v kateri je bilo sklenjeno, da se stranka razpusti, njeni člani pa prestopijo k novi vladni stranki. Tudi združena neodvisna stranka ni stranka leta 1848 se razdružila ni pristopila vladni stranki.

== Vojni cilj Bolgarije. V bolgarskem narodnem sobranju je ministrijski predsednik Radoslavov govoril o vojnih ciljih Bolgarije. Naglašal je, da Bolgarija hoče časten mir, ki jej zagotovi narodno enotnost. Narodna enotnost je naš edini vojni cilj. Priduženje Dobruže, moravske doline in macedonske Bolgarije nikakor ni v protislovju z narovno formulo: nobenih nasilnih aneksij in samoodločevanje narodov. Bolgarska delegacija v Brestu Litovskem — je izjavil ministrski predsednik — ima briniti to načelo in ga brani uspešno.

== Rusi in Romuni. Glasilo bolgarskega štaba, »Vojna izvestja«, poroča iz Babadaga, da so Rusi romunske čete pregnali iz Bolgrad, Hagida in drugih besarabskih mest. V donskem ozemlju je izbruhnila resna ustaja; 23. kozaski polk se je pridružil boljševikom ter je pricel bitko s kaledonovimi četami.

== Položaj na Finskem. Petrograška agentura poroča: Trocki je poslal preusestniku finskega senata dopis, v katerem izjavlja, da ruska vlada obžaluje nasilno postopanje ruskih čet glede notranjih finskih zadev. Ruska vlada pa je izvedela, da finski šovinistični elementi, ki so pristali protirevolucije, napadajo ruske vojske in jih silijo k odporu. Ruska vlada smatra za potrebno, da se ruske čete cim prej umaknejo iz Finske. Posebna komisija pa naj odloči o nastalih sporih med Rusijo in Finsko. — Petrograška agentura javlja nadalje, da je v Helsinkih vsa oblast v rokah delavcev. Senat se je umaknil v Nikolajevsk. V Helsinkih je bila proglašena vlada delavcev in kinetov. Ruske čete se gibanja niso udeležile.

== Delavska stavka na Francoskem. Pariški listi poročajo, da so v mnogih industrijskih krajih Francoske izbruhnile delavske stavke. Prišlo je do oresnih nemirov. Stavkajoči delavci so baje napadli vojaštvo, ki je moralo rabiti orožje. V mnogih krajih so se vojski bratili s stavkajočimi. Več voditeljev sindikalistov je bilo aretiranih. Lionski »Progres« poroča, da so se zadnje dni v južni Franciji vršili mirovni shodi.

== Finska vojska. Ruski listi poročajo, da izdeluje finski senat zakonsko osnovo glede organizacije finske vojske. Finska vojska bo štela vsaj 80.000 mož. Državni tajnik Finske, Engel, je došel v Petrograd z nalogo, da pri svetju ljudskih komisarjev izposluje, da se ruske čete ne bodo vmešavale v notranje zadeve finske republike.

== Japonci v Vladivostoku. V vladivostokskem pristani se nahajajoče japonske vojske ladje so izkrcale čete, ki so zasedle konzulat in več japonskih naselbin.

Mirovna pogajanja z Rusijo.

Dunaj, 1. februarja.

Korespondenčni urad poroča iz Bresta Litovskega dne 31. januarja: Danes se je vršila pod predsedstvom grofa Czernina seja avstro-nemške-ruske komisije za ureditev političnih in teritorialnih vprašanj. Grof Czernin je opozarjal na to, da je razpravljala komisija dosedaj vprašanja ozemelj, ki so zasedena od nemških čet. Sedaj predlaga, naj se potkusi ustvariti jasnost glede omih ozemelj, ki so zasedena od avstro-ogrskih čet. Pred razpravljanjem posameznosti tega vprašanja pripominja, da stoji gospodje ukrajinske delegacije na stališču, da imajo le oni sami in samostojno razpravljati in sklepali o tem vprašanju. Zato prosi predsednika ruske delegacije, da pojasni svoje stališče o pristojnostnem vprašanju.

Trockij je odgovoril, da imenom svoje delegacije in ruske vlade z vsjo odločnostjo protestira proti temu, da se postavlja delegacija kijevske vlade na stališče, da zamore enostransko in samostojno reševati teritorialna vprašanja.

Grof Czernin je izvajal nato sledeče: Menim, da obstoja v teh nazorih med ukrajinsko in petrograjsko delegacijo odločno nasprotje. Gospodje ruske delegacije mi bodo gotovo dali prav, ako pravim, da je potrebno, da se stvar pojasni. Zato bi predlagal, da naj se vrši kmalu plenarna seja, ki naj reši v prvi vrsti odločilna vprašanja med petrograjsko in kijevsko vlado.

Trockij je odgovoril, da je samoočelno umljivo, da bi za slučaj, ako bi Ukrajina obstajala kot samostojna, svobodna, od Rusije neodvisna republika, zamogla po izvršenju omejitvi reševati vsa vprašanja svojega državnega obstoja, torej tudi teritorialna vprašanja samostojno. Toda ona ukrajinska vlada, ki je zastopana v zvezi ruske delegacije, je na stališču, da vori Ukrajina del federativne ruske republike in zato je potrebno, da se izvrši ta odločitev na trenutni dejanski podlagi, izhajajoč iz sklepa, da se zgradi ruska republika.

Na predlog predsednika je bilo nato sklenjeno, da se bo o pristojnosti ukrajinske delegacije za teritorialna vprašanja razpravljalo na jutri se vršči plenarni seji v navzočnosti ukrajinske delegacije.

Državni tajnik dr. Kühlmann je opozarjal na neko vprašanje Trockega glede sprejema zastopnika poljskega ministra k mirovnim pogajanjem in na njegove ponovne izjave o tem vprašanju, ki je v zvezi z vprašanjem priznanja državne osebnosti zasedenih ozemelj potom ruske delegacije. Izraža nado, da pride vprašanje v kratkem na dnevni red.

Grof Czernin je pristavil, da bi s svoje strani odposlanje zastopnikov poljske vlade na mirovna pogajanja pod pogojem priznanja potom ruske delegacije zamogel priporočevati kar najtopleje.

Nato je bila seja zaključena.

Dnevne beležke.

== Najemnikov stanovanj. S februarjem so mnogi hišni poselniki znatno podražili stanovanja. Tiste stranke, ki se jim godi krivica, naj se pritožijo pri najemnem uradu. Z izjavo je v zvezi zakona v varstvo najemnikov le malokje dopustno ali pa znaša le par odstotkov.

== Varstvo najemnikov. Naredba v varstvo najemnikov se je nanašala le na nekatere kraje. Na predlog sov. dem. poslancev v državnem zboru je izšla 23. januarja nova naredba, ki velja za vse kraje v Avstriji in ima veljavo do 31. decembra t. l. Prejšnja naredba je veljala le za stanovanja in obrtne prostore. Nova naredba gre nekoliko dalje ki izrečno prepoveduje zvišanje najemnine tudi za podnajemnike in pripadajoče stvari, če ni opravičeno. Podnajemniki plačajo le pripadajoči odstotek na del najetega stanovanja. V § 5. se izrečno določa, da se najemna osebam, ki dobivajo državno preskrbino, podporo ali stanarinski prispevek, dalje begunsko preskrbo, za njih stanovanja ne sme zvišati najemnine niti ne tedaj, če je bila ob početku vojne znižana, na prvotno višino, če se s tem ogroža njih preskrba. Odpoved je dopustna le iz važnih razlogov. Če ni navedenih vzrokov, je torej sploh neveljavna. Prej je zadoščalo, da je bila odpoved dopustna, če je gospodar potreboval zase najete prostore, sedaj tak izgovor ne velja; gospodar mora tudi dokazati, da najete prostore nujno potrebuje. Če dobi najemnik odpoved, ker ne plačati poviška a med tem najemni urad prizna povisek stanarine, se mora kljub temu odpoved razveljaviti. Za kraje, ki niso spadali v področje prejšnje naredbe, pa so bile stanarine med tem znatno zvišane, se smejo izdati nove določbe, ki veljajo tudi za vsaj. — Nova naredba ni popolna, a ipak bo vsaj nekoliko omejila grozovitost terorizem hišnih posestnikov, ki smo ga vedno opazili tudi pri obravnavah najemnih uradov.

== Obsojen navilalec cen. C. k. okrajno sodišče v Ljubljani je obsodilo ljubljanskega trgovca s čevlji Franca Szantnerja na 1000 kron globe. Če ne plača bo pa en teden zaprt. Szantner je zahteval 14. julija 1917 za delo enega para damskih čevljev 72 K 80 vin., čeprav je dala stranka vse potrebno sama. O lanski Veliki noči je pa zahteval za rjave čevlje, ki so veljali njega 45 K 60 vin. 68 in 60 kron.

== Državne podpore za svoje v Ameriki pridržanih avstrijskih državljanov. Ker so Združene države v Severni Ameriki od 7. decembra 1917 tudi z Avstro-Ogrsko v vojnem stanju, imajo od tega dne tudi svoji v Združenih državah severno-ameriških pridržanih avstrijskih državljanov pravico do državne podpore po zakonu z dne 17. avgusta 1917, št. 376 drž. zak., če so seveda ostali zakoniti pogoji podani. Prošnje je vlagati pri političnem okrajnem oblastu (k. k. okrajnem glavarstvu, mestnem magistratu) prošilovega bivališča: vlagajo jih lahko razen svojcev samih zanje tudi njihovi zastopniki, županstva, pomožne pisarne in občestinska društva.

== Vse ni za javnost. Na znanem shodu poslanca Gostinčarja v hotelu »Didi« v Idriji je bila sprejeta veljkanska resolucija. Iz te je priobčil »Slovenec« samo odlomek, ki se tiče puka nemščine na rud. ljudski šoli. O vsem drugem molči. Se celo o izjavi za majniško deklaracijo. Kaj neki pomeni vse to, se vprašujejo ljudje po Idriji. Za nekaj gre tu. Najbrže za kake posamezne osebnosti, ne pa za tiste, ki so te sklepe navdušeno sprejeli. No, to smo mi že takrat slutili.

== Stavka v Trstu končana. Delavski svet je sklenil: Delavski svet tržaškega delavstva izjavlja, da se ne more zadovoljiti z vladnim odgovorom, ki ga je podal namestnik na zahteve delavstva, podane v proglasu Delavskega sveta 31. januarja 1918, odobrenega po zaupnikih stavkorcev, ker ne more v tem odgovoru najti dovolj določne in obvezne zagotovitve, da se zahtevam delavstva ngodi tako hitro in tako popolno, kot delavstvo zahteva. Kljub temu pa je Delavski svet, priznavajoč, da je stavka dosegla sedaj svoj smoter, da odločno protestira proti vojni in proti nezgodnim življenjskim razmeram, ki jih je povzročila vojna, in da odločno ougotovi najnujnejše zahteve delavstva ter vsega prebivalstva teh pokrajin, ki trpi in hrepeni po osvoboditvi in dolge muke, ki mu jo nalaga ostudna vojna, in pripoznavajoč nadalje, da bi nadaljevanje stavke ne moglo podti še večje važnosti in učinkovitosti resnemu opominu, naslovljenemu vladni v vladajočim krogom, temveč bi se še z vsakim dnevom povečalo nezgodno trpljenje delavcev in njihovih družin, sklenil, da pozove stavkajočo maso, da se povrne na delo v soboto, 2. februarja, ter opozarja delavstvo, da prenehanje stavke ne pomenja prenehanja boja za doseg popolne zadovoljitve podanih zahtev, zlasti pa one po čim skorajšnjem splošnem in demokratičnem miru ter one po boljši aprovizaciji, za kateri se bo nadaljeval boj z vsemi sredstvi, ki so dostopna proletarijatu; in opozarja nadalje, da bo moralo obenem s tem bojem delavstvo bojevati še drug boj, ki je tudi življenjski boj.

skega pomena zanje, to je boj v dosegu primernega zboljšanja mezde, ker mezde, ki se plačujejo dandane stržaškemu delavstvu, ne zaslužijo drugega imena kot imena sestradalnih in izkoriščevalnih mezd. Delavstvo naj se torej za sedaj vrne na delo, s pridržkom, da poprime iznova še enrgičnejša bojna sredstva, če vlada ne izpolni svojih obljub. (Konec sklepa je v »Sporočilu« konfisciran.)

Vojna.

Dunaj 1. februarja. (Kor. urad) Uradno se razglša: Vzhodno Asiaga so Italijani včeraj štrikrat naskočili naše pozicije. Vsak naskok se je izjelovil že v našem ognju s težkimi izgubami za sovražnika. V bojih 28. in 29. januarja so se posebno odlikovali: hebski streliški polk št. 6, črno-vojniški polk št. 7, moravski črno-vojniški polk št. 25, tretji bataljon 11. polka tirolskih cesarskih lovcev in tirolska črno-vojniška bataljona št. 168 in 171.

Berlin 1. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega štana: Naši proizvedovalni oddeki so devetdi iz angleških pozicij na fanderskem večje številu ujnikov ter zaplenili nekoliko stotnih pusk. Pri gosti megli je ostalo artiljerijsko delovanje neznatno. — Italijanska fronta: Na asijski planoti živahen artiljerijski ogenj. Z Monte di Val bella in Col del Rosso so izvršili Italijani štiri napade z močnimi silami, ki so se v raznih pred avstrijskimi črtami. — Z drugh bojišč nič novega.

Dunaj 2. februarja. (Kor. urad) Uradno se razglša: Na visoki planoti asijski in vzhodno Brnte živahno artiljerijsko delovanje.

Dunaj 3. februarja. (Kor. urad) Uradno se razglša: Na planoti Sedmih občin traja artiljerijski boj dalje. — Šef generalnega štaba

Berlin 2. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega štana: Z bojišč nič novega.

Berlin 3. februarja. Wolffov urad poroča iz glavnega štana: Zapadno bojišče: Na fanderski fronti med g. dom Houthouster in Lyso popodne jut u pusk. Tudi v pokrajni Lens, na obeh straneh Scape in zapadno Cembra od časa do časa živahno artiljerijsko delovanje. — Pri Monchy — mo zavrnili m. čan ang. napad. Pri p. srečen francoskem podjeju ob kanalu Ose — A sne smo ujei par sto mož. Vzdož A lette, pri Reimsu in na višnjah ob M. z topovskimi ognji. — Italijanska fronta: Na visoki planoti asijski artiljerijski boji. — Z ostalih bojišč nič novega. — Von Ludendorff.

Aprovizacija.

Premog na rujava izkaznice (za peč) se bode oddajal po sedemdeset tednu: Na vsak odrezek št. 2 rujava izkaznice se dobi 50 kg premoga ki stane K 350. Na prvi odrezek rujava izkaznice se ne sme več oddajati premog z. slučaj da bi kakemu prodajcu z. znanjal premog se ima zglasti takoj v mestni posvetovalnici. Stranke in trgovci se opozarjajo, da se strogo dize dolžnega reda. Na izkaznice za I. okraj pri g. Strupiju Rudeckega cesta št. 14 in sicer: na št. 1. 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9., št. 6. 11. februarja. — Na izkaznice za II. okraj se dobi premog a) pri Pieskotu, Hrenova ulica 12 in sicer: na št. 1. 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9. februarja; b) pri g. Komaru, Krakova ulica 13 in sicer: na št. 1. 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9. februarja. — Na izkaznice za III. okraj pri g. Rhterju, Trnovska ulica in sicer: na št. 1. 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9., št. 6. 11., št. 7. 12. in 8. 9. 13. februarja. — Na izkaznice za IV. okraj v mestnem skladu pri Nardnem domu, in sicer enega dne, ki bo zaznamovan na plačnem listu in mestnega magistrata. Premog za ta okraj se plača na mestnem magistratu srednja hiša prihiče in sicer dne 4. februarja od 8 do 12. ure dop. in od 3. do 6. popoldne. Na izkaznice za V. okraj a) pri g. Unerju, Siomskova ulica 12, in sicer na št. 1. 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9. februarja; b) pri g. Schierju na št. 6. 5. februarja, št. 9. 6., št. 13. 7., št. 8. 14. 15. dne 8. februarja. — Na izkaznice za VI. okraj a) pri g. Strupiju, Rudeckega cesta 14 in sicer na št. 1. dne 12. februarja; b) pri g. Požepu, Kome skega ulica in sicer: na št. 2. 5. februarja, št. 3. 6., št. 4. 7. februarja. c) pri g. Irami, Siomskova ulica 21 in sicer: na št. 7. in 8. dne 5. februarja; d) pri g. Lompretu, Kolodvorska ulica 24 in sicer: na št. 9. 5. februarja, št. 10. 6., št. 12. 14. in 17. dne 7. februarja. — Na izkaznice za VII. okraj a) pri g. Tavcarju, Dunajska cesta, B. ž. g. d. in sicer: na št. 1. dne 5. februarja, št. 2. 6., št. 3. 7. februarja; b) pri g. Trötu, Cesta na Rudofovo železnico in sicer: na št. 4. 5., št. 5. 6. februarja. — Na izkaznice za VIII. okraj a) pri g. Zulfavju, Abecjeva c. 10 in sicer: na št. 1. 5., št. 2. 6. februarja; b) pri g. Hribarju, B. h. h. c. ulica št. 33. in sicer: na št. 4. 5., št. 7. 6., št. 9. 7., št. 6. 8. in 10. 8. februarja; c) pri g. Karžnu, S. j. o. in sicer: na št. 11. in 13. 5., št. 15. 6. februarja. — Na izkaznice za IX. okraj pri g. Pieskotu Hrenova ulica 12 in sicer: na št. 1. 11., št. 2. 12. februarja. — Na izkaznice za X. okraj pri g. Unerju, Krauska stavbniška družba na št. 1. 5., št. 2. 6., št. 3. 7., št. 4. 8., št. 5. 9., št. 7. in 8. dne 11. februarja. — Po končani proclaji morajo trgovci takoj predložiti magistratu vse odrezke in sporočila koliko imajo še v zalogi premoga.

Kislo zelje na zelene izkaznice A dobe stranke v torek 5. februarja pri Mühlensu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do pol 9. popoldne št. 1. do 100, od pol 9. do 9. št. 100 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 80 vinarjev.

Kislo zelje na zelene izkaznice B dobe stranke v torek 5. februarja pri Mühlensu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 9. do pol 10. popoldne št. 1. do 100, od pol 10. do 10. št. 101 do 200, od 10. do pol 11. št. 201 do 300, od pol 11. do 11. št. 301 do 400, popoldne od 2. do pol 3. št. 401 do 500, od pol 3. do 3. št. 501 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 700, od pol 4. do 4. št. 701 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 80 vinarjev.

Uradniške skupine prejmejo marmelado v torek, 5. februarja in v sredo, 6. februarja na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: I. uradniška skupina: v torek, 5. februarja od 8. do 9. št. 1. do 100, od 9. do 10. št. 101 do 200, od 10. do 11. št. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. št. 301 do konca. II. uradniška skupina: v torek, 5. februarja popoldne od 3. do 4. III. uradniška skupina: v torek, 5. februarja popoldne od 4. do 5. št. 1. do 100, od 5. do pol 6. št. 101 do konca. IV. uradniška kategorija: v sredo, dne 6. februarja popoldne od 8. do 9. št. 1. do 100, od 9. do 10. št. 101 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg, kilogram stane 2 K. Prinesite s seboj dovolj velike posode.

Zadnje vesti.

Izgredi v Berlinu.

Berlin, 31. januarja. Danes zjutraj se je zbraja v Charlottenburgu večja množica, ki jo je razglašala policija. Padlo je nekaj strelcev. Neki straznojster je bil zadet smrtno. Množica je odšla proti Moabitu, kjer je policija zopet razglašala množico. Izmed množice je nekdo ustrelil na nekega straznika in ga precej nevarno ranil. Kazen tega so bili ranjeni še neki straznojster, ki je pa dalje upravljal svojo službo in se trije strazniki. Od stavkajočin je bilo šest oseb ranjenih. Več voz cestne železnice je množica prevrnila. Aretiranih je bilo 30 moških, 9 žensk in trje mladoletni. V treptovskem parku je bil shod, ki ga je pa policija razglašala.

Berlin, 31. januarja. Wolffov urad poroča iz Kodanija: V Londonu so sprejeli vest o stavki v Nemčiji z velikim veseljem. Stavko so naznanili časopisi s posebnimi zaigami z napis: Proletarij v centralnih državah.

Berlin, 1. februarja. Večerni listi poročajo, da je prišlo danes le do posameznih, povsem brezpomembnih izgredov. Prevladuje vtisk, da je stavka že preko viška. Vsi časopisi so danes izšli. Na ladjedemnicah v Hamburgu in Danzigu zopet delajo. V poresko westfalskem premogovnem revirju ni bila stavka zelo pomembna. Kruppove tovarne so v polnem obratovanju.

Nemški državni kancler se noče pogajati z delavci.

Berlin, 2. februarja. Wolffov urad poroča: Pri včerajšnjem razgovoru rajhskancelerja s poslancem Bauerjem in Schmidtom je očitno rajhskanceler nacela vlade napram stavki v Gross-Berlinu. Dejal je, da je zastopala vlada od vsega začetka stališče, da se vlada ne more pogajati glede političnih vprašanj z delavskim svetom, izvoljenim od stavkajočin brez vsako zakonite podlage; nasprotno je pa vedno pripravljena, da razmotriva položaj s političnimi in strokovnimi voditelji delavstva. Ker ne soglašajo brzojavno izročena prošnja poslancev Haaseja, Ledebourja, Eberta in Scherdemanna, da bi jih sprejel rajhskanceler skupno s petimi funkcionarji strokovnih organizacij, z nacel vlade, je predlagal rajhskanceler, da naj se udeležijo razgovorov po dva zastopnika obeh državnozbornih socialno demokratičnih frakcij in generalne komisije strokovnih organizacij. Zastopniki delavstva niso sprejeli predlogov rajhskancelerjev in so stavili nove predloge, ki jih pa grof Hertling ni sprejel. Zato so se zastopniki delavstva odrekli temu, da bi bil sprejel grof Hertling odposlanstvo. Iz navedenega se razvidi, da je bila vlada pripravljena sprejeti poklicane zastopnike delavstva, a je moralno odkloniti pogtjanja s takimi zastopniki separatističnih skupin, ki so dokazali s savko v času, ko je domovina v stiski, da ne spoznavajo resnosti svoje težke odgovornosti kot člani skupnosti nemškega naroda.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Pečecan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitičen in neustranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostinja, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKE SLIKE“ stanejo četrt leta K 3.80 pol leta K 7.50 in celo leto 15.— K. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKE SLIKE“ Ljubljana, Franciskanaka ulica 10.1.